

ČESKÁ SPOLEČNOST PRO ORTOPEDII A TRAUMATOLOGII POHYBOVÉHO ÚSTROJÍ

Vážený pan
Mgr. Bc. Pavel Kurek, DiS.
Vrchní ministerský rada
Odbor zdravotní péče
Ministerstvo zdravotnictví ČR

Olomouc, 20.7.2023

Věc: STANOVISKO ČSOT K POUŽÍVÁNÍ AUTOLOGNÍ BIOLOGICKÉ TERAPIE U OSTEOARTRÓZY

ČSOT konstatuje, že **zatím stále není k dispozici dostatek důkazů podporujících nitrokloubní podávání kmenových buněk či plazmy bohaté na krevní destičky do kloubů postižených osteoartrózou**. Výsledky studií jsou nejednoznačné, nabízené metody nejsou standardizované a navzájem se liší. Ani jedna z referovaných metod nemá podle aktuálních poznatků schopnost ovlivnit příznivě průběh osteoartrózy kolena (ani v jiné anatomické lokalizaci) ve smyslu klinicky užitečné úlevy od potíží a zlepšení funkce, které by vydrželo dostatečně dlouhou dobu. **Z těchto důvodů nemůže ČSOT poskytnout jasné doporučující stanovisko založené na důkazech ani konkrétní manuál k využití výše uvedených metod v rutinní klinické praxi.**

ODŮVODNĚNÍ STANOVISKA

1. Stručný nálezk k použití kmenových buněk

Přímé použití autologních mezenchymálních kmenových buněk v terapii osteoartrózy je potenciálně atraktivní, a proto řadu let intenzivně studovanou možností. Jako zdroj buněk je používána tuková tkáň nebo kostní dřev. V uplynulých letech však byla většina klinických studií ukončena v 1. (17 studií) a 2. (21 studií) fázi testování. V současnosti jsou registrovány 3 klinické studie ve fázi ověřování 3, ty se však zabývají „ošetřením“ poškozené chrupavky v koleně, nikoli terapií osteoartrózy.

Výsledky dosavadního výzkumu zatím nepřiměly ani Americkou akademii ortopedických chirurgů (AAOS) (1) ani Osteoarthritis Research Society International (OARSI) (2) k zařazení této metody mezi doporučené metody k léčbě osteoartrózy.

2. Stručný nálezk k použití krevní plazmy bohaté na destičky

V literatuře sice existuje řada studií, které referují více či méně příznivý vliv nitrokloubního podání plazmy bohaté na krevní destičky (PRP) na příznaky osteoartrózy, nikoliv však na průběh onemocnění. Testovaly se různé „výrobní předpisy“, dávky, intervaly podávání, i kombinace PRP například s kyselinou hyaluronovou (3). Dosud však nejsou k dispozici silné, konzistentní a dlouhodobé výsledky prokazující klinickou užitečnost aplikace PRP (případně kombinovaných přípravků) v terapii rozvinuté osteoartrózy, na jejichž základě by bylo možné vyjádřit podpůrné stanovisko k této metodě. Proto tuto metodu nezařadily do doporučených postupů AAOS (1), OARSI (2), Americká společnost pro revmatologii (ACR) (4), ani britský National Institute for Health and Care Excellence (5).

Pacienti se přesto o tyto metody zajímají a existují pracoviště, která je přesto poskytují.

Pojmy:

Osteoartróza je komplexní onemocnění synoviálních kloubů projevující se bolestmi a zhoršováním funkční kapacity postiženého kloubu. Typické je poškození kloubní chrupavky, subchondrální kosti, synoviální výstelky, kloubních vazů, periartikulárních svalů a celkového „chování“ postiženého kloubu. Z pohledu patofyziologického jde o důsledek obvykle

PŘESEDNA
J. Gallo
Ortopedická klinika LF UP
FN Olomouc
Zdravotníků 248/7
779 00 Olomouc
Tel. +420 588 443 539
jiri.gallo@fnol.cz

1. MÍSTOPŘESEDNA
V. Havlas
Klinika dětské a dospělé ortopedie
a traumatologie
2. LF UK a FN Motol
V Úvalu 84,
150 06 Praha 5
Tel. +420 224 432 800
vojtech.havlas@lfmotol.cuni.cz

2. MÍSTOPŘESEDNA
M. Repko
Ortopedická klinika LF MU
FN Brno
Jihlavská 20
625 00 Brno
Tel. +420 532 232 701
repko.martin@fnbrno.cz

SEKRETÁŘ VÝBORU
J. Běhounek
Ortopedické oddělení
Nemocnice Pelhřimov
Slov. bratrství 710
393 38 Pelhřimov
Tel.: +420 602 481 434
behounek.j@kr-vysocina.cz

POKLADNÍK
V. Frič
Ortop-traumatol. klinika
FNKV
Šrobárova 50
100 34 Praha 10
Tel.: +420 267 162 430
fric@fnkv.cz

ČLENOVÉ VÝBORU

P. Dupal

J. Chomiak

P. Kacerovský

M. Krbec

P. Kubát

D. Musil

M. Tuček

P. Procházka

V. Medek

J. Pilný

T. Tomáš

SEKRETARIÁT

viz sekretář výboru

dlouhodobého působení různých patofyziologických procesů (zánětlivých, zátěžových, úrazových, metabolických apod.).

Autologní biologická léčba je nepřesně definovaná skupina intervencí využívajících k působení substance získané z vlastního těla pacienta (například kmenové buňky, krevní plazma bohatá na destičky). Samostatnou skupinu tvoří intervence využívající autologních chondrocytů či směsi „drcené“ autologní chrupavky smíchané s fibrinem aplikované do míst, kde chybí chrupavka, případně další metody(6), které se používají při ošetřování tzv. chondrálních defektů (tyto metody nejsou předmětem předkládaného stanoviska).

Reference:

1. AAOS. AAOS OrthoGuidelines 2023 [Available from: <http://www.orthoguidelines.org/>].
2. Bannuru RR, Osani MC, Vaysbrot EE, Arden NK, Bennell K, Bierma-Zeinstra SMA, et al. OARSJ guidelines for the non-surgical management of knee, hip, and polyarticular osteoarthritis. *Osteoarthritis Cartilage*. 2019;27(11):1578-89.
3. Xinyu TAO, Ai Ling AA, Jie LJ, Rahmatullah Bin Abd Razak H. Three doses of PRP therapy may be more effective than one dose of Platelet-Rich Plasma (PRP) in the Treatment of Knee Osteoarthritis: A Systematic Review and Meta-analysis. *Arthroscopy*. 2023.
4. Kolasinski SL, Neogi T, Hochberg MC, Oatis C, Guyatt G, Block J, et al. 2019 American College of Rheumatology/Arthritis Foundation Guideline for the Management of Osteoarthritis of the Hand, Hip, and Knee. *Arthritis Rheumatol*. 2020;72(2):220-33.
5. NICE. Platelet-rich plasma injections for knee osteoarthritis.: The National Institute for Health and Care Excellence; 2019 [Available from: <https://www.nice.org.uk/guidance/ipp637/chapter/1-Recommendations>].
6. Mavrogenis AF, Karampikas V, Zikopoulos A, Sioutis S, Mastrokalos D, Koulalis D, et al. Orthobiologics: a review. *Int Orthop*. 2023;47(7):1645-62.

Za ČSOT:

Prof. MUDr. Jiří Gallo, Ph.D.

Předseda České společnosti pro ortopedii a traumatologii pohybového ústrojí